

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

«الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَائِسُ»

الكافي، جلد ۱، صفحه ۲۶

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

کلیات

شناسنامه مطلب	
b-268	کد مطلب
بصیرتی / مباحث آموزشی / گام اول: اطلاعات سیاسی / مقدماتی	رده
سازمان جاسوسی، MI6	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

کلیات

سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا Secret Intelligence Service یکی از سازمان‌های اطلاعاتی بریتانیا و سازمان اصلی بریتانیا برای دریافت، تجزیه اطلاعات و عملیات‌های مخفی در کشورهای خارجی است. این سازمان که پیش‌تر به نام «سرویس استخبارات» شناخته می‌شد، همچنین به ام‌آی ۶ (MI6) مشهور است؛ واژه‌ای که گفته می‌شود کوتاه شده نام قدیمی‌تر این سازمان یعنی (Military Intelligence - section 6) است.

MI6 با همان سرویس اطلاعات مخفی موسوم به Secret Intelligence Service است که در سال ۱۹۰۹ با اجاره دفتر کوچکی در لندن آغاز به کار کرد. در واقع اولین مامور اطلاعاتی انگلیس سر "فرانسیس والسینگهام" در دوره الیزابت بود که با شنود و کشف طرح‌های وی، علیه ملکه دسیسه می‌کرد. با اینکه این سازمان شباهت زیادی به همتای آمریکایی خود دارد، اما بسیار محرمانه‌تر از آن عمل می‌کند. MI ۶ معاونت خارجه سازمان مرکزی اطلاعات و امنیت انگلیس به شمار می‌رود. وظیفه این نهاد، جمع‌آوری، تحلیل، و انتشار اطلاعات برون مرزی است. حیطة قدرت این نهاد مانند همتای آمریکایی خود مشخص نیست. مثلاً مسئولیت ضد اطلاعات MI5 با MI6 است. عملیات‌های جاسوسی بسیاری تابحال از این سازمان صورت گرفته است.

تاریخچه

سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا در سال ۱۹۰۹ میلادی تأسیس شد و در آغاز «دفتر سرویس مخفی» نام داشت. سر منسفیلد کامینگز، اولین رئیس سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا بود. سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا در جریان جنگ جهانی دوم مدرسه جاسوسی در تهران تأسیس کرده بود.

فعالیت در جنگ جهانی دوم

این سرویس امنیتی با ورود آمریکا به عرصه جنگ جهانی دوم، نیروهای اطلاعاتی این کشور را تحت آموزش قرار داد. با ظهور هیتلر و به قدرت رسیدن وی، MI6 تمرکز خود را بر اروپا، آمریکای لاتین و بیشتر بخش‌های آسیا قرار داد. تا دهه ۱۹۹۰ نام رییس سازمان و جزئیات عملیاتی آن به هیچ وجه در رسانه‌ها شنیده و دیده نمی‌شد و هنوز هم دستیابی جزئیات مربوط به آن خیلی محدودتر از جزئیات مربوط به MI6 ارائه می‌شود. البته نباید از سرویس امنیت داخلی انگلیس موسوم به MI5 غافل شد و یا این دو را با یکدیگر اشتباه گرفت. با وجود اینکه حیطة وظایف این دو با یکدیگر متفاوت است، اما اشتراکاتی نیز دارند. این دو نهاد در سرتاسر جنگ‌های جهانی و جنگ سرد، موازی با یکدیگر حرکت می‌کردند. با اینکه MI5 ظاهراً سیاست فضای باز نسبت به جامعه انگلیس را از دهه ۹۰ آغاز کرده، اما

MI6 به دلیل اهمیت اطلاعات و نوع فعالیتش رویکردی کاملاً بسته و محرمانه دارد. با اینکه سالیانه بودجه دو میلیارد پوندی این نهاد بطور روشن توسط دولت انگلیس تامین می‌شود، اما در واقع MI6 به دلیل عملکرد فوق محرمانه اش در ظاهر هیچگاه وجود ندارد.

اولین رئیس ام‌آی ۶ با پای چوبی

اولین رییس MI6 که "منسفیلد کامینگ" نام داشت، بنای قدرت اولیه این سازمان را گذاشت. او یک جاسوس فوق حرفه‌ای بود که علاقه بسیاری به ترساندن نیروهای تحت امرش داشت. یکی از پاهای وی، مصنوعی و چوبی بود و بسیاری از این امر بی‌خبر بودند. یک بار برای فهماندن منظور به یکی از نیروهایش و شیر فهم کردن وی به روش خود، کاردی را در پای چوبی خود فرو کرده و پس از چند لحظه بیرون می‌کشد. جمع حاضر در آن مجلس، مبهوت و وحشت زده فقط به این صحنه نگاه می‌کردند.

انتقادات به ام‌آی ۶ در دهه ۸۰

در اواخر دهه ۱۹۸۰، MI6 بشدت تحت انتقاد قرار گرفت چرا که کادر آن را افراد میانسال و مسنی تشکیل می‌دادند که غالبشان فارغ التحصیلان نخبه دانشگاه‌ها بودند و میزان وابستگی سیاسی و میهن‌پرستی آن‌ها بر کسی پوشیده نبود. اما "روی هاترسل" نماینده حزب کارگر در همان تاریخ در مجلس عوام انگلیس، عدم استخدام کادر جوان به خاطر رویکرد سنتی و محافظه‌کاری‌های MI6 را از مشکلات بزرگ آن خواند و این سازمان را متهم کرد که همچون کبک سرش را زیر برف گرفته است. با ظهور "مارگارت تاچر" بر مسند قدرت انگلیس، سیاست‌های باز بر این سازمان حاکم شد. MI6 ضمن حفظ استقلال خود، فقط به کابینه دولت پاسخگو بود. از طرفی تحت فشارهای تاچر، رویکرد بازتری نسبت به استخدام نیروهای جوان اتخاذ کرد. در نتیجه نوابغ جوان از بهترین دانشگاه‌های کشور که برخی از آن‌ها به چند زبان زنده مسلط بودند، به عضویت این سازمان درآمدند.

جنگ جهانی دوم و عملیات فاکسلی

قرار بر این بود که در عملیاتی موسوم به "فاکسلی" در ابتدا لایه‌های نفوذی به منزل آدولف هیتلر در "برشتسگادن" مورد بررسی قرار گرفته و با تک تیرانداز کار وی یکسره شود. اما ستاد اجرایی ترور در MI6 به دو دلیل از انجام این عمل منصرف شدند: اول اینکه درصد موفقیت در این عملیات ضعیف به نظر می‌آمد. دوم اینکه پس از مرگ هیتلر ممکن بود جایگزین وی بسیار تندروتر بوده و مذاکره احتمالی برای پایان دادن جنگ به جایی نرسد. پس در نتیجه این جمله که "ترس از عواقب ترور مانع از انجام آن می‌شود"، از انجام آن صرف نظر شد.

طراحی ترور جمال عبدالناصر، پاتریس لومومبا و فیدل کاسترو

ام آی ۶ در مجامع جهانی و افکار عمومی بسیاری از کشورهای جهان متهم است به اینکه در اقدامات خرابکارانه و فعالیت‌های منتج به ترور شخصیت‌های مهم سیاسی و علمی جهان نقش موثری ایفا کرده است. از جمله این موارد می‌توان به طراحی ترور جمال عبدالناصر، پاتریس لومومبا و فیدل کاسترو اشاره کرد.

MI6 و سوریه

طبق گزارش منتشر شده اتحادیه عرب در ژانویه ۲۰۱۲ CIA، MI6، و موساد نقش اصلی را در برنامه ریزی برای نیروهای شورشی سوریه داشته اند. این سازمان‌های اطلاعاتی و در راس آن‌ها MI6 در ارتباط نزدیک با شورای ملی و ارتش آزاد سوریه بوده اند و شبه نظامیان اخوان المسلمین که از سوی رژیم اسرائیل و دولت‌های ترکیه و آمریکا حمایت مالی و نظامی می‌شوند را به خاک سوریه انتقال داده اند. یکی از مستندات این گزارش، گزارش نوامبر ۲۰۱۳ به قلم "ویستر تارپلی" در مورد حوادث سوریه منتشر شد.

از برنامه های MI6 این بوده که تروریست ها باید با تک تیرانداز مردم بیگناه را هدف شلیک قرار دهند تا بدینوسیله بی ثباتی ایجاد گردد. تارپلی، در این گزارش اشاره می کند که این یک جنگ داخلی نیست. بلکه برقراری جوخه های مرگ و رژه جولان دهی تروریست ها است که همانا روش مورد علاقه این سرویس های اطلاعاتی می باشد. طبق گزارش مامور اعزامی اتحادیه عرب که از ۲۴ دسامبر ۲۰۱۱ تا ۸ ژانویه ۲۰۱۲ در سوریه بوده، اتفاقاتی نظیر انفجار خودروها و قطارهای حامل سوخت، بمب گذاری در مراکز شهری، مراکز تجاری، پل ها، وسایل نقلیه عمومی، و ترور شخصیت ها و مامورین پلیس و تخریب خطوط لوله سوخت، همه از برنامه‌های از قبل تعیین شده برای سوریه بوده است.

نقش MI6 در مذاکرات هسته ای

به گزارش روزنامه دیلی تلگراف، جان ساورز رییس MI6 اخیراً در اظهاراتی پرده از نقش این سازمان برای انجام عملیات متعدد جهت ایجاد خلل در فعالیت‌های هسته‌ای ایران و تلاش برای جاسوسی و ایجاد انحراف در مسیر مذاکرات هسته‌ای ایران پرده برداشت. جان ساورز اذعان داشت که "ما سعی می‌کنیم تصویر روشنی به سیاستمداران و مذاکره کنندگان مان در مورد برنامه هسته‌ای ایران و آنچه که در آن کشور می‌گذرد، ارائه دهیم". وی دلیل بازگشت ایران به پای میز مذاکرات را اثر تحریم ها دانست و نقش MI6 در نظارت بر اجرای این تحریم‌ها و جلوگیری از دور زدن تحریم‌ها توسط ایران را بسیار مهم دانست. وی سازمان‌های اطلاعاتی و به ویژه «ام آی ۶» را صاحب متخصصان زیادی در مسائل ایران دانست و اینگونه اذعان داشت که این تخصص‌ها در دسترس دولتمردان است تا بهتر بتوانند آنچه را که در عرصه پیچیده سیاست ایران و از جمله در روابط میان رهبری، رئیس جمهوری، سپاه پاسداران و دیگر نهادها روی می‌دهد، درک کنند.

